

Raka vägen

NYHETER OCH INFORMATION FRÅN SKÅNETRAFIKEN. ONSDAG 28 JULI 2004

Sillapengar la grunden till Malmö

Att lära känna en stad tar tid men en vandring med guide skrapar på ytan, öppnar ögonen och tar dig en bra bit på väg. I flera Skånska städer erbjuds stadsturer. Raka vägen följde med Andreas Wennick på tur genom Malmö.

– Platsen där Malmö ligger kallades Malm Haug, det betyder sandhög, berättar Andreas Wennick ett par minuter efter vi börjat vår runda.

Vi står på Adelgatan och får veta att vi befinner oss mitt i stadens centrum, ja inte nu men på 1200-talet.

– Hit kom det 30 000 personer under sju veckor per år med en sak i sikte, att köpa sill. På 1300-talet hade Malmö 2 500 invånare. Sillpengarna kom till nytta för staden. De gjorde att man kunde bygga en stor kyrka, S:t Petri kyrka, som stod färdig 1350. Tills bygget av Turning Torso påbörjades var denna kyrka med sina 97 meter Malmös högsta byggnad.

– Kyrkan är byggd i Baltisk Gotisk stil, om ni är ute och reser kan man se likheter med Mariakyrkan i Lübeck, tipsar Andreas Wennick.

Torgen

Stortorget är ett imponerande torg, en tid sades det vara Norra Europas största torg. Det anlades av Jörgen

Samma arkitekt som står bakom Malmöhus slott står också bakom Kompanihuset nära Stortorget. Ta buss 10, 11 eller 14 - hoppa av vid Stortorget och gå in i den smala gränden till höger om rådhuset

Kock, en tysk som kom till Malmö runt 1520.

– Han var myntmästare, borgmästare och kom att bli adlad av den danske kungen, berättar Andreas. På torget finns en fontän som finns där för att symbolisera att det var här det fanns en brunn, vattenkonsten, på 1570-talet. Om du tittar närmre på fontänen (som kom på plats 1964) kan du se bilder ur Malmös historia. Vi ser Jörgen Krabbe, Malmös första stadssigill, Karl den XI:s intåg, sillar och husarer.

– Rännemästaren var den som anlade brunnen och hade ansvaret, berättar Andreas. Vattnet leddes i urgröpta stockar från en å och till brunnen här på Stortorget, där den låg finns idag vita gatstenar som symboliserar dess placering på torget. Allas blickar vänds nedåt marken och vi ser de vita stenarna.

På Lilla Torg finns ännu en fontän, med bilder som symboliserar de fyra yrkesgrupper som verkade här i slutet av 1500-talet. Det var slaktarna, hökarna, fiskblötarna och bagarna. Brunnen är formgiven av Ture Thörn och kom på plats 1973.

Gustav Adolf

Torget där nästan alla Malmös bussar kör förbi borde heta Gustav IV Adolfs torg och inte bara Gustav Adolfs torg. Gustav IV Adolf älskade Malmö och ville se staden som Sveriges huvudstad. Från november 1806 till maj 1807 styrdes Sverige från Malmö. Gustav IV Adolf bodde vid Stortorget med hustrun Fredrika och de tre barnen.

– Malmö hade en befolkning på 5000 personer och kungen ville att staden skulle växa, berättar Andreas.

Överallt i Malmö finns saker att upptäcka, kända och okända. Andreas berättar med inlevelse om statyer, hus, historia och människor.

Då kom det sig att muren runt staden revs, den fanns just här längs med Stora Nygatan, utanför den fanns bara sankmark, vallgrav och landsbygd. När du hoppar av bussen vid Gustav nästa gång, passa på att gå över övergångsstället och titta på resterna av stadsmuren som finns kvar.

Arbetarstaden

Den historiska turen fortsätter ner förbi Hansa Compagniet där det på 1800-talet fanns en yllefabrik.

– Malmö hade nu ett invånarantal på närmre 100 000 människor och många av dem arbetade inom industrin, berättar Andreas Wennick. Vi rör oss över kanalen, förbi parkeringshuset Anna med sina graffitimålningar och vidare till stadsdelen Lugnet.

– Under 1800-talet flyttade många människor in till Malmö och industriägarna såg chans att också bli hyresvärdar till sina anställda. Därför byggde de bostäder här. Runt 6000 personer var det som bodde här inne, i hus som inte var mer än en eller en och en halv våning höga. På vägen ner mot Möllevången stannar vi till vid Skolgatan 10.

– Här stod Sveriges första nybyggda

Folkets hus, berättar Andreas innan vi går vidare ner mot Chokladfabriken på Bergsgatan.

Längs med Bergsgatan hör vi historien om dansken som bytte namn, Folkets park och tidningen Arbetet. Och i slutet av gatan når vi sista stationen för vår vandring, Möllevångstorget.

TEXT: NINA BJÖRKMAN
FOTO: PERNILLA LAVESSON

Fakta / Vandring i Malmö

NÄR: Historisk vandring tom 11/8 mån - ons 18.00. 29/8-26/9 sön 16.00.

«Statyer och skulpturer» tom 5/8 tor 18.00. 29/8-26/9 sön 13.00.

PRIS: Historisk tur 95 kr (2 timmar), Bland statyer och skulpturer 80 kr (1,5 timme), med Skåne-, Öresund- och Sommarkort eller Öresund rundtbiljett får du 20 kr rabatt, en person per kort.

VAR: Turerna börjar vid S:t Petri kyrka, den historiska slutar vid Möllevångstorget och Bland statyer och skulpturer i Kungsparken.

BILJETTER: Köps i förväg på Kulturcentralen 040-103020.

HEMSIDA: www.malmobyfoot.com